PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Jouko Ahokkaan toiminta tilintarkastajan laaduntarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 18.6.2024
Päätöksen diaarinumero: PRH/870/10000/2024

Asian vireilletulo

Tilintarkastuslain (1141/2015) 7 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valvoessaan tilintarkastuksen laatua tilintarkastusvalvonta määrää tilintarkastajan laaduntarkastukseen vähintään joka kuudes vuosi. Tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan käsiteltäväksi sen vuoksi, että HT Jouko Ahokas ei ole pyynnöistä ja kehotuksista huolimatta toimittanut tilintarkastusvalvonnalle aineistoa laaduntarkastuksen suorittamista varten.

Tapahtumien kulku

Tilintarkastusvalvonta määräsi 27.11.2023 HT Jouko Ahokkaan vuonna 2024 suoritettavaan laaduntarkastukseen. Tilintarkastusvalvonta toimitti Ahokkaalle ohjeen, jonka mukaan laaduntarkastuksen kohteeksi valitun osakeyhtiön tilintarkastuksen viimeisin arkistoitu tilintarkastuskansio tuli toimittaa tilintarkastusvalvonnalle viimeistään 13.12.2023. Ahokas oli antanut 28.7.2023 vakiomuotoisen tilintarkastuskertomuksen tilikauden 1.4.2022-31.3.2023 tilintarkastuksesta.

Ahokas ei toimittanut aineistoa laaduntarkastuksen suorittamiseksi määräaikaan mennessä, joten tilintarkastusvalvonta ilmoitti hänelle 5.1.2024 lähetetyllä viestillä, että laaduntarkastuksen aineisto on toimitettava uuteen määräaikaan 10.1.2024 mennessä. Ahokas ei edelleenkään toimittanut aineistoa, joten 11.1.2024 lähetetyllä viestillä hänelle asetettiin uudeksi määräajaksi 15.1.2024. Samalla Ahokkaalle ilmoitettiin, että aineiston toimittamatta jättäminen tulkitaan kieltäytymiseksi laaduntarkastuksesta.

Ahokas vastasi 14.1.2024 tilintarkastusvalvonnalle, että hän toimittaa tarkastusaineiston 15.1.2024. Hän perusteli viivettä tilitoimistonsa henkilöstövajauksella ja ruuhkaisella työtilanteella. Ahokas ilmoitti 15.1.2024 tilintarkastusvalvonnalle lähtevänsä työmatkalle ja toimittavansa aineiston 17.1.2024. Hän ei kuitenkaan toimittanut aineistoa ilmoituksensa mukaisesti. Tilintarkastusvalvonta ilmoitti Ahokkaalle 22.1.2024, että tarkastusaineisto on toimitettava viipymättä.

Aineistoa ei edelleenkään toimitettu, joten tilintarkastusvalvonta teki ja antoi Ahokkaalle tiedoksi 19.2.2024 päätöksen, että Ahokkaan laaduntarkastuksen tulos on hylätty. Ahokas vastasi 21.2.2024 tilintarkastusvalvonnalle sekä toi esille jo aiemmin mainitsemansa työruuhkat tilitoimistossaan. Samalla Ahokas pyysi mahdollisuutta laaduntarkastuksen suorittamiseen maaliskuun loppuun mennessä. Tilintarkastusvalvonta vastasi 23.2.2024 Ahokkaalle, että laaduntarkastus on päättynyt hylätty-tulosta koskevan päätöksen antamiseen, ja että hylätty-tuloksen saaneen tilintarkastajan toiminta siirretään tutkintaan.

Tutkinta-asiassa saatu selvitys

Jouko Ahokas on 3.5.2024 saapuneessa kirjallisessa vastineessaan kommentoinut nyt käsittelyssä olevaa tutkinta-asiaa. Hän kertoo pahoittelevansa tilannetta ja viiveitä. Hänen tilitoimistossaan on ollut viime vuonna kahden henkilön vaje seitsemästä henkilöstä eikä ammattitaitoisia työntekijöitä ole löytynyt millään. Ahokas ei halunnut kieltäytyä raportoinnista, mutta tilanne ruuhkautti työt niin pahasti, että kaikista ei selvinnyt millään.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Jouko Ahokkaalle varoituksen.

Perustelut

Tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n mukaan tilintarkastajan on salassapitosäännösten estämättä toimitettava tilintarkastusvalvonnalle ilman aiheetonta viivästystä sen pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset avoimesti ja totuudenmukaisesti sekä muutoinkin avustettava valvonta-asian selvittämisessä. Tilintarkastusvalvonnalla on oikeus saada tilintarkastajalta valvonnan kannalta tarkoituksenmukaisessa muodossa kaikki valvonnan kannalta tarpeelliseksi katsomansa asiakirjat ja muut tallenteet. Tilintarkastuslain 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa sisäisestä vuosittain arvioitavasta laadunvalvonnasta ja toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Tilintarkastuslain 7 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan tilintarkastusvalvonnan tehtäviin kuuluu tilintarkastuksen laadun valvominen. Tilintarkastajan on tilintarkastuslain 4 luvun 5 §:n mukaan huolehdittava tilintarkastustyönsä laadusta ja osallistuttava tilintarkastuslain 7 luvun 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun laaduntarkastukseen.

HT Jouko Ahokas ei ole hänelle esitetyistä useista kehotuksista huolimatta toimittanut laaduntarkastukseen tarvittavaa aineistoa tilintarkastusvalvonnalle eikä esittänyt hyväksyttävää selvitystä menettelylleen. Hän ei ole toimittanut tilintarkastusvalvonnalle pyydettyä laaduntarkastusaineistoa 19.2.2024 mennessä, jolloin tilintarkastusvalvonta teki päätöksen laaduntarkastuksen hylätty-tuloksesta, eikä sen jälkeenkään. Ahokas ei ole myöskään tutkinta-asiassa esittänyt tilintarkastuslautakunnalle hyväksyttävää perustetta menettelylleen.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Ahokas on rikkonut tilintarkastuslain 8 luvun 1 §:n velvollisuutta toimittaa ilman aiheetonta viivytystä tilintarkastusvalvonnan pyytämät valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Tämä laiminlyönti täyttää tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitetut seuraamuksen antamisen edellytykset.

Tilintarkastuslautakunta on ottanut Ahokkaan toiminnan arvioinnissa huomioon, että tilintarkastetun yhtiön liikevaihto tarkastetulla tilikaudella on ollut noin 3,2 milj. euroa ja taseen loppusumma noin 1,4 milj. euroa.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan huolimattomuudesta johtuva moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Ahokas on vakavalla tavalla rikkonut tilintarkastuslaissa säädettyjä velvollisuuksiaan laiminlyödessään pyydetyn laaduntarkastusaineiston toimittamisen, mistä on seurannut, ettei laaduntarkastusta ole voitu suorittaa. Kyse ei ole ollut vähäisestä huolimattomuudesta eikä Ahokkaan menettelyyn liity hyväksyttävänä pidettäviä lieventäviä seikkoja. Tämän vuoksi huomautus ei ole riittävä seuraamus, vaan tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan Ahokkaalle on annettava varoitus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 5 §, 7 luku 2, 5 ja 9 §, 8 luku 1 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Jouko Ahokkaalla on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Pekka Pajamo (puheenjohtaja), Jussi Heiskanen (varapuheenjohtaja), Ari Ahti, Antti Fredriksson, Lasse Niemi, Riikka Rannikko ja Anders Tallberg

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Pekka Pajamo
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus